EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 23.6.2026
COM(2026) 292 final

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

komisjonile direktiivi 1999/62/EÜ alusel antud delegeeritud õigusaktide vastuvõtmise õiguse rakendamise kohta

1. Sissejuhatus

Direktiiviga 1999/62/EÜ raskete kaubaveokite maksustamise kohta teatavate infrastruktuuride kasutamise eest,[1] (viimati muudetud direktiiviga (EL) 2025/2459[2]) (edaspidi „direktiiv“), reguleeritakse teemaksude kehtestamist liidus. Direktiiviga rakendatakse maanteetranspordis põhimõtteid „kasutaja maksab“ ja „saastaja maksab“.

Direktiiviga antakse komisjonile õigus võtta erijuhtudel viie aasta jooksul alates 24. märtsist 2022 vastu delegeeritud õigusakte. Direktiivi kohaselt peab komisjon koostama aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase perioodi lõppu.

Direktiivi artikli 9d kohaselt on komisjonil õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte järgmiste lisade muutmiseks, et tagada nende vastavus teaduse ja tehnika arengule:

- 0 lisa, milles määratakse kindlaks Euro-klasside heite piirnormid,
- IIIa lisa punktides 4.1 ja 4.2 esitatud valemid õhu- ja mürasaaste väliskulumaksu kehtestamise miinimumnõuete kohta,
- IIIb ja IIIc lisa tabelites esitatud summad, millega kehtestatakse õhu- ja mürasaaste ning CO_2-heite väliskulumaksu võrdlusväärtused.

Direktiivi artikli 7cb lõike 4 kohaselt peab komisjon teatavatel tingimustel võtma vastu ka delegeeritud õigusaktid, et muuta direktiivi IIIc lisa seoses CO_2 heite väliskulumaksu võrdlusväärtustega, võttes arvesse maanteesõidukite kütustele liidus kohaldatavat tegelikku CO_2 hinda. Sellega seoses on direktiivi artikli 7cb lõikes 4 nõutud, et komisjon hindaks 25. märtsiks 2027 CO_2 heite väliskulude maksustamise rakendamist ja tõhusust ning selle kooskõla Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2003/87/EÜ, millega luuakse ühenduses kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteem,[3] ja nõukogu direktiiviga 2003/96/EÜ,[4] ning esitaks selle hinnangu põhjal asjakohasel juhul seadusandliku ettepaneku selle artikli muutmiseks. Selle sätte kohaselt peab komisjon juhul kui artiklit 7cb ei ole 1. jaanuariks 2027 vastavalt muudetud, kuid direktiivi 2003/87/EÜ või direktiivi 2003/96/EÜ sätteid on muudetud viisil, mille tulemusena võetakse tõhusalt arvesse vähemalt osa maanteetranspordi CO_2 heite väliskuludest, võtma vastu delegeeritud õigusakte direktiivi IIIc lisas sätestatud CO_2 heite väliskulumaksu võrdlusväärtuste kohandamiseks, võttes arvesse maanteesõidukite kütustele liidus kohaldatavat tegelikku CO_2 hinda. Direktiivi artikli 9d teises lõigus on täpsustatud, et sellised muudatused piirduvad sellega, et tagada, et CO_2 heite

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuni 1999. aasta direktiiv 1999/62/EÜ sõidukite maksustamise kohta maanteetaristute kasutamise eest (EÜT L 187, 20.7.1999, lk 42, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1999/62/oj).

[2] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. novembri 2025. aasta direktiiv (EL) 2025/2459, millega muudetakse direktiivi 1999/62/EÜ selle ajavahemiku pikendamise osas, mille jooksul võivad heiteta raskeveokid saada kasu taristu- või kasutusmaksude olulisest vähendamisest või nendest maksudest vabastamisest (ELT L, 2025/2459, 4.12.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2025/2459/oj).

[3] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 2003. aasta direktiiv 2003/87/EÜ, millega luuakse liidus kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteem ja muudetakse nõukogu direktiivi 96/61/EÜ (ELT L 275, 25.10.2003, lk 32, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2003/87/oj).

[4] Nõukogu 27. oktoobri 2003. aasta direktiiv 2003/96/EÜ, millega korraldatakse ümber energiatoodete ja elektrienergia maksustamise ühenduse raamistik (ELT L 283, 31.10.2003, lk 51, ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2003/96/oj).

väliskulumaksu tase ei ületa taset, mis on vajalik maanteetranspordist tuleneva CO_2 heite väliskulude arvessevõtmiseks. Sellega seoses uurib komisjon praegu CO_2 heite hinnastamist teemaksudes ja kasutusmaksudes, et hinnata nende rakendamist ja sidusust heitkogustega kauplemise ja energia maksustamisega. Uuring viiakse kavakohaselt lõpule 2026. aasta lõpuks.

Artiklis 9d osutatud lisades ning V ja VI lisas esitatud väärtuste teaduslik ja tehniline alus on maanteetranspordi väliskulude käsiraamat. Sellega seoses tuleb märkida, et komisjon avaldab 2026. aasta teisel poolel käsiraamatu ajakohastatud versiooni.

2. Aruande õiguslik alus

Aruanne on nõutav vastavalt direktiivi artikli 9e lõikele 2, millega piiratakse volituste delegeerimist komisjonile viieks aastaks alates 24. märtsist 2022 võimalusega pikendada seda automaatselt samaks ajavahemikuks. Aruanne hõlmab ajavahemikku 24. märtsist 2022 kuni käesoleva aruande vastuvõtmise kuupäevani.

3. Delegeeritud volituste rakendamine

Komisjon ei ole veel kasutatud talle direktiivi artikli 9e lõikega 2 antud õigust võtta vastu delegeeritud õigusakte. Esimene põhjus on see, et direktiivi artikli 7cb lõikes 4 osutatud delegeeritud õigusakt on asjakohane üksnes juhul, kui direktiivi 2003/87/EÜ või direktiivi 2003/96/EÜ on muudetud, et võtta tõhusalt arvesse vähemalt osa maanteetranspordi CO_2 heite väliskuludest, ning et artiklit 7cb ei ole 1. jaanuariks 2027 muudetud. Praegu on käimas sellekohane hindamine. Teine põhjus on see, et ei ole toimunud olulist teaduslikku või tehnilist arengut, mida oleks tulnud arvesse võtta (st käsiraamatu ajakohastamine).

Õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte on endiselt asjakohane esiteks selleks, et tagada direktiivi IIIc lisas sätestatud kontrollväärtuste kohandamine, võttes arvesse hindamist, mille komisjon peab tegema kooskõlas direktiivi artikli 7cb lõikega 4, pidades silmas direktiivi 2003/87/EÜ muutmist ja uue heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS2)[5] kohaldamist; ning teiseks, et säilitada võimalus ajakohastada teatavaid lisasid vastavalt teaduse ja tehnika viimastele edusammudele. Nagu eespool märgitud, avaldab komisjon 2026. aasta teisel poolel maanteetranspordi väliskulude käsiraamatu ajakohastatud versiooni.

4. Järeldus

Nagu on märgitud punktis 3, on volituste delegeerimine komisjonile direktiivi 1999/62/EÜ tõhusaks rakendamiseks endiselt asjakohane.

Komisjon palub Euroopa Parlamendil ja nõukogul võtta käesolev aruanne teadmiseks.

---

[5] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. mai 2023. aasta direktiiv (EL) 2023/959, millega muudetakse direktiivi 2003/87/EÜ, millega luuakse liidus kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteem, ja otsust (EL) 2015/1814, mis käsitleb ELi kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemi turustabiilsusreservi loomist ja toimimist (ELT L 130, 16.5.2023, lk 134, ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2023/959/oj).